

TALNABRUNNUR

Fréttabréf landlæknis um heilbrigðisupplýsingar

6. árg. 6. tölublað. Júlí—ágúst 2012.

EFNI:

Fóstureyðingar 2011 bls. 1

Ófrjósemis-
aðgerðir 2011 bls. 2

Ritstjórn
Sigríður Haraldsdóttir
sviðsstjóri, ábm.
Hildur Björk Sigbjörnsdóttir

Ritstjóri
Jónína M. Guðnadóttir

EMBÆTTI LANDLÆKNIS
HEILBRIGÐISUPPLÝSINGAR
Barónsstíg 47
101 Reykjavík
Sími: 510 1900
Bréfasími: 510 1919
Netfang: mottaka@landlaeknir.is
Veffang: www.landlaeknir.is

Heimilt er að nota efni þessa
fréttabréfs, sé heimildar getið.

FÓSTUREYÐINGAR 2011

Nýlega voru tölur um fóstureyðingar árið 2011 gefnar út á veg Embættis landlæknis. Á sama tíma voru tölur ársins 2010 endurskoðaðar og endurútgefnar. Árið 2011 voru framkvæmdar 969 fóstureyðingar á Íslandi, sem er svipaður fjöldi og undangengin ár. Séu sömu tölur skoðaðar miðað við hverja 1.000 lifandi fædda má hins vegar merkja nokkra aukningu. Þannig voru framkvæmdar tæplega 216 fóstureyðingar á hverja 1.000 lifandi fædda einstaklinga árið 2011, en nokkur ár á undan hafa verið framkvæmdar um 200 fóstureyðingar á hverja 1.000 lifandi fædda. Þessi aukning helgast m.a. af því að árið 2011 fækkaði fæðingum nokkuð miðað við árin á undan, en þrír af fimm fjölmennustu árgögum Íslandssögunnar fæddust á árunum 2008, 2009 og 2010.

Fóstureyðingar og aldur kvenna

Að jafnaði eru gerðar flestar fóstureyðingar á konum í aldursþópnum 20–24 ára. Árið 2011 varð engin breyting á því, en tæplega 30% allra fóstureyðinga það ár voru framkvæmdar á konum í þeim aldurshópi. Sé litið til fjölda fóstureyðinga á hverjar 1.000 konur á aldrinum 20–24 voru þær tæplega 25 árið

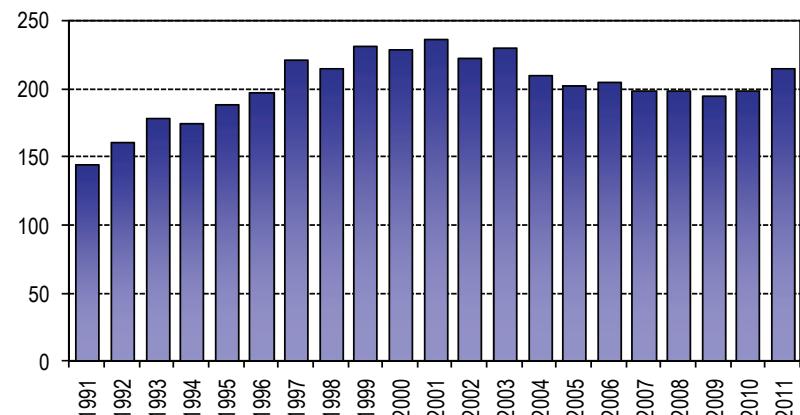
Fóstureyðingar	
Ár	Fjöldi
2000	987
2001	967
2002	900
2003	955
2004	889
2005	868
2006	904
2007	905
2008	959
2009	981
2010	977
2011	969

2011 eða lítið eitt fleiri en undanfarinn áratug.

Næst flestar fóstureyðingar voru hjá konum í aldursþópnum 25–29 ára, eða riflega 19% allra fóstureyðinga, en strax á hæla þeirra koma stúlkur 19 ára og yngri með 18,2% framkvæmdra fóstureyðinga. Fjöldi fóstureyðinga á hverjar 1.000 stúlkur á aldrinum 15–19 ára hefur haldist nokkuð stöðugur undanfarin fimm ár (15,6 árið 2011), en fóstureyðingar í þessum yngsta aldurshópi voru heldur fleiri fyrir áratug. Hlutfallslega fæstar fóstureyðingar voru meðal kvenna yfir fertugu, 4% af heildarfjöldanum.

Hildur Björk Sigbjörnsdóttir

Fjöldi fóstureyðinga á 1.000 lifandi fædda

ÓFRJÓSEMISAÐGERÐIR 2011

Árið 2011 gengust
fleiri karlmenn
undir
ófrjósemisaðgerð
hér á landi en
nokkru sinni fyrr.

Embætti landlæknis heldur skrá yfir ófrjósemisaðgerðir á grundvelli laga nr. 25/1975 og birtir árlega tölulegar upplýsingar úr skránni. Árið 2011 gekkst 581 einstaklingur undir ófrjósemisaðgerð hér á landi, 424 karlar og 157 konur. Það eru heldur færri ófrjósemisaðgerðir en árið 2010 en hins vegar nokkur fleiri en á árabilinu 2004–2009.

Ófrjósemisaðgerðir og kyn

Mikil breyting hefur orðið síðustu tvo áratugina hvað varðar kynjaskiptingu í þeim hópi einstaklinga sem gangast undir ófrjósemisaðgerðir. Tölfræðin sýnir að ófrjósemisaðgerðum á körlum hefur fjölganum jafnt og þétt

og árið 2011 gengust fleiri karlmenn undir ófrjósemisaðgerð hér á landi en nokkru sinni fyrr (424). Það ár voru karlmenn tæplega 73% þeirra sem gengust undir slíkar aðgerðir. Fyrir áratug voru ófrjósemisaðgerðir á körlum um 38% af heildarfjölda aðgerða en fyrir tuttugu árum voru þær einungis 5% allra ófrjósemisaðgerða. Á hinn bóginn hefur ófrjósemisaðgerðum á konum fækkað undanfarna áratugi og eru þær nú um 27% af heildarfjölda aðgerða.

Hildur Björk Sigbjörnsdóttir

Ár	Fjöldi
2000	765
2001	667
2002	662
2003	627
2004	514
2005	565
2006	531
2007	496
2008	520
2009	512
2010	603
2011	581

